

Școala Națională de Studii Politice și Administrative
Școala Doctorală
Științele Comunicării

Teză de doctorat

**Agresivitatea din social media românească - o perspectivă asupra
clasificării și cuantificării acesteia**

- Rezumat -

Coordonator științific:
prof. univ. dr. Tudor Vlad

Doctorand:
Andrei Vlădescu

București, 2021

Evoluțiile tehnologice au creat condiții pentru transferul agresivității din lumea reală în lumea virtuală și de extindere a anvergurii acesteia, astfel încât efectele sunt dificil de limitat atunci când spațiul în care au loc sunt rețelele sociale proiectate nu doar pentru distribuirea de conținut, dar și pentru diversificarea modurilor în care se poate exprima aprecierea și adeziunea la o ideologie, precum Facebook, Twitter, Instagram sau Youtube.

Schimbările survenite în comportamentul oamenilor în cazul activității acestora în mediul virtual și creșterea agresivității în astfel de situații sunt explicabile prin cei șase factori enumerați de Suller (2004), respectiv: anonimatul disolutiv (persoana consideră că nu poate fi stabilită o conexiune între aceasta și acțiunile sale online), invizibilitatea (modul de exprimare nu ar putea fi judecat sau criticat, întrucât fizionomia nu este cunoscută), asincronia (activitatea din mediul virtual nu are loc în timp real), introiecția (intențiile celor cu care interacționăm în mediul virtual nu sunt cunoscute, deoarece persoanele nu sunt vizibile), imaginația disociativă (întrucât interacțiunile nu se produc în mediul real, rezultă că persoanele nu sunt reale) și minimalizarea autorității (în mediul virtual există o deplină libertate de acțiune, deoarece nu există autorități).

Cele cinci criterii enunțate de Benesch (2012) ca definitorii pentru eficiența unui mesaj pot fi utile și în evaluarea nivelului de pericol al discursului agresiv online: lansarea de către un vorbitor carismatic, care să aibă capacitatea de a influența semnificativ publicul; direcționarea către un public ale cărui frustrări pot fi speculate; perceperea clară a mesajului ca fiind un apel la violență; apariția mesajului într-un context social sau istoric favorabil violenței (competiții pentru resurse; o succesiune de episoade violente relativ recente; dezinteres sau incapacitate pentru soluționarea unor nemulțumiri) și, nu în ultimul rând, accesul la un mijloc de distribuire a mesajelor cu o influență intrinsecă, derivată din singularitatea sa ca sursă de informare pentru audiența vizată.

Lucrarea noastră este focalizată asupra unei nișe a agresivității online și anume asupra discursului motivat prin apartenența țintei la un grup sau comunitate fundamentate pe criterii de rasă, etnie, religie sau orientare sexuală, discurs cunoscut sub denumirea generică de *discurs incitator la ură* (DIU), traducere a conceptului de *hate speech*, pe care am preferat-o întrucât considerăm că reflectă mai bine caracterul de intenționalitate și nu lasă loc pentru relativizarea agresiunii.

Identificarea unei comunicări de tip DIU este un demers dificil, înainte de toate pe fondul dezacordurilor referitoare la definirea conceptului, iar apoi pentru că un anumit mesaj poate fi agresiv pentru unii și neutru sau chiar nonagresiv pentru alții.

Pentru a fi mai expliciti, vom evoca două abordări, cea a lui Warner și Hirshberg (2012), pentru care DIU reprezintă mesajul care discreditează *orice comunitate* generică bazată pe caracteristici rasiale, etnice, religioase, de gen sau de preferințe sexuale, și cea formulată de Waldron (2012), care a restrâns adresabilitatea DIU la *grupurile sociale defavorizate* care ar fi prejudiciate fie direct, fie indirect.

Cu toate diferențierile dintre diversele moduri în care DIU este definit, misiunea unui cercetător ar putea fi înlesnită prin raportarea la viziunea lui Parekh (2012) asupra caracteristicilor acestui tip de discurs agresiv, respectiv (1) direcționarea clară către un grup social creat pe baza unui element arbitrar și nerelevant din punct de vedere normativ, (2) stigmatizarea țintei prin asocierea implicită ori explicită a unor trăsături percepute de publicul larg ca indezirabile și (3) perceperea existenței grupului-țintă ca fiind nedorită și ca subiect al unei ostilități justificate.

Modul în care reacționează o persoană față de un aspect care îi produce o stare negativă variază de la simpla exprimare a frustrării sau nemulțumirii și până la încercarea de a elimina sau îndepărta fizic sursa stării neplăcute. Din perspectivă discursivă, se pornește de la exprimarea opiniilor într-o manieră civilizată și rațională, apoi, pe măsură ce starea negativă tinde să evolueze de la acut la cronic, se trece la un nivel negativ superior, cel al insultelor. Proporțional sau exponențial, comunicarea se deplasează spre înjurături, ca expresie a depășirii unui nivel suportabil al frustrării, iar în final se ajunge la apogeul agresiunii discursive: evocarea violenței (Stephens și Zile, 2017; Andersson și Trudgill, 2007; Ljung, 2011).

În lucrarea noastră am încercat să construim un mecanism matriceal de evaluare a mesajelor, bazat pe fragmentarea unui mesaj în componente și identificarea în cadrul acestora a unor subcomponente, care să corespundă unor paliere de intensitate, cuantificabile și posibil de corelat în cadrul unei ecuații. Acest demers ar putea permite, pe de o parte, observarea fluctuațiilor în timp ale intensității unor comunicări de tip negativ, iar pe de alta, compararea comunicărilor negative aparținând unor emitenți diferiți.

Primul capitol al lucrării conține o serie de aspecte legislative naționale referitoare la discursul incitator la ură, pe care le-am considerat utile, întrucât pentru o aplicare eficientă a

prevederilor legale este necesar un instrument care să furnizeze un plus de obiectivitate (chiar dacă nu absolută).

Orice formă de discriminare și de discurs agresiv sau incitator la ură încalcă însăși legea fundamentală a statului român, Constituția, care prevede, în articolul 4, aliniatul 2, că România reprezintă „patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor ei, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială”, iar în articolul 30, aliniatul 7, interzice incitarea la „violență, la ură națională, rasială, de clasă sau de religie și la discriminare”.

Pentru o mai bună clarificare a aspectelor legate de discriminare, așa cum sunt văzute în legea penală, am inclus aici o serie de prevederi din Noul Cod Penal, intrat în vigoare la 1 februarie 2014, în care discursul incitator la ură este reglementat în **articolul 369**, care **definește infracțiunea** de incitare la ură sau discriminare **drept** „incitarea publicului, prin orice mijloace, la ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane”. Potrivit aceluiași articol, „fapta se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă”.

Utilitatea demersului nostru și raportarea sa la cadrul legislativ național își găsesc un argument în decizia din octombrie 2020 a Comisiei Europene, de a trimite României o scrisoare de punere în întârziere, pe motivul insuficienței transpuneri în legislația națională a normelor comunitare de combatere a formelor de exprimare a rasismului și xenofobiei. Comisia Europeană a criticat țara noastră pentru incorecta definire a discursului incitator la ură, pentru modul defectuos în care a tratat în Codul Penal *discursurile motivate de ură care incită la violență* și pentru că discursul incitator la ură este condamnat doar dacă este îndreptat împotriva unui grup social, dar nu și când este adresat unui membru individual.

Al doilea capitol include **cadrul teoretic**, respectiv conceptele utilizate în cursul cercetării, între care stereotipurile și prejudecățile, cu detalii privind rolul acestora în modelarea atitudinilor și reacțiilor indivizilor aparținând majorității față de membrii unor grupuri minoritare.

Ceea ce considerăm că ar trebui să fie punctul de plecare atunci când ne referim la stereotipuri este aspectul subliniat de Lippmann în 1922, anume că în privința stereotipurilor avem de a face cu o imagine construită de fiecare dintre noi asupra lumii înconjurătoare, a cărei consecvență este relativă și la care se raportează viața fiecăruia.

În partea rezervată stereotipurilor și prejudecăților am arătat și modul în care acestea determină apariția și perpetuarea unor atitudini negative, între care și DIU. În esență, cu toate

că au un rol pozitiv aparent, care ne ajută să reacționăm față de diferite situații, stereotipurile ne îndreaptă spre o normalitate uneori subiectivă, dincolo de care se prefigurează marginalizarea celor care nu sunt ai domnia nouă. Mai mult, stereotipurile, în asociere cu amenințările percepute ca provenind din partea unui grup social, fundamentează prejudecățile (Stephen et al., 2002; Heyer și Reynaud-Paligot, 2017), care la rândul lor corelează cu amenințările percepute (Jedinger și Eisentraut, 2020) și constituie fundamentul discriminării și respingerii (Dovidio et al., 2010; Önal et al., 2021), sau, într-o formă extremă, al violenței (Obaidi, Thomsen și Bergh, 2018).

O secțiune importantă a celui de-al doilea capitol este alocată tipurilor de agresiuni în mediul virtual (pentru a arăta care este locul agresiunilor discursive), cu detalii privind modul în care social media contribuie la promovarea discursului agresiv în general și a DIU în special.

Într-o altă secțiune a acestui capitol vom vorbi despre diferitele tipuri de ofense discursive (cum ar fi insultele rasiale sau insultele la adresa unor caracteristici proprii individului, fie acestea fizice, intelectuale, morale sau de alt tip), propunând totodată o ierarhizare a acestora din perspectiva intensității percepute de cei cărora le sunt adresate.

Tot aici vom aduce în prim plan ceea ce ar putea fi unul dintre centrele de greutate ale lucrării și anume un concept omis în cercetările privind identificarea DIU, anume etnoetichetele (traducere pe care am ales-o pentru conceptul *etnophaulism*, introdus de Roback în 1944), acele insulte rasiale sau etnice care aparent nu au încărcătură ofensatoare, aceasta fiind camuflată de modul în care sunt construite, respectiv caricaturizarea sau ironizarea unor caracteristici ale țintelor sau utilizarea unor cuvinte folosite în mod cotidian, dar cărora le sunt atribuite alte înțelesuri.

Subliniem faptul că, de cele mai multe ori, finalitatea cercetărilor în materie de identificare a DIU a fost un instrument automatizat de lucru (având în vedere volumul mare de date vehiculate prin intermediul social media) bazat pe lexicoane compuse din cuvinte și sintagme tipice pentru DIU, iar faptul că etnoetichetele sunt cuvinte cu dublu înțeles ridică obstacole în calea identificării acestora de către o Inteligență Artificială.

Inferioare ca intensitate insultelor rasiale sau etnice clasice, etnoetichetele pot fi clasificate în șase categorii, conform modelului teoretizat de Allen (1983), care a folosit drept criteriu tipul de reprezentare cognitivă: trăsături fizice, trăsături personale, nume de persoane, obiceiuri alimentare, nume de grup, orice alte reprezentări fiind incluse în categoria „diverse”.

Atunci când etnoetichetele aplicate unui grup social acoperă mai multe dintre categoriile introduse de Allen înseamnă că apropierea socială față de grupul vizat este mare și permite cunoașterea acestuia sub mai multe aspecte ale vieții cotidiene. Prin urmare, cu cât un grup social este nominalizat prin intermediul mai multor etnoetichete, iar acestea pot fi incluse în mai multe din categoriile Allen, cu atât grupul social este mai cunoscut, deci amploarea prejudecăților față de acesta este mai mică.

Practic, etnoetichetele constituie o etapă intermediară între cuvintele care indică un grup social (de exemplu, cele care figurează în definiții de dicționar ale comunității respective și care au în acest fel un caracter neutru) sau sunt folosite de respectivul grup social pentru a se denumi, și cuvintele care indică același grup social, dar într-o manieră profund ofensatoare.

Am considerat utilă folosirea conceptului, chiar dacă în cercetarea noastră nu este vorba despre o etnie, pentru a evita o abordare minimalistă a insultelor rasiale și a introduce o categorie de tranziție între echivalentele nonpeiorative și insultele rasiale propriu-zise.

Alte aspecte pe care le-am considerat utile pentru demersul nostru sunt corelarea stereotipurilor cu amenințările percepute, relativizarea insultelor și transformarea acestora în Echivalente Non Peiorative, ierarhizarea insultelor pe baza intensității acestora, precum și competiția dintre insultele rasiale și cele la adresa unor caracteristici proprii individului. Toate acestea contribuie la rafinarea analizei unui mesaj și oferă argumente pentru ideea diferențierii dintre un conținut agresiv și altul.

Nu în ultimul rând, am rezervat o secțiune acelor expresii care constituie un echivalent verbal al agresiunilor fizice. Ne referim la înjurături, pe care le-am considerat un factor care nu trebuie omis într-un studiu al discursului agresiv, întrucât potențează forța unui mesaj și denotă existența unui nivel ridicat al frustrării unui individ sau al percepției defavorabile a unei persoane de către alta. În fapt, așa cum vom vedea, prin recurgerea la înjurături și cuvinte-tabu un individ semnalează că a depășit limita tensiunii interioare până la care era suficientă formularea de insulte și îi este necesar un mod de agresiune simbolică.

Al treilea capitol prezintă **Metodologia** de cercetare, dezvoltată în acord cu ipotezele de cercetare, respectiv:

- **I1:** Atacurile la persoană accentuează intensitatea mesajelor care conțin discurs incitator la ură față de un grup social;
- **I2:** Dacă pe agenda publică există evenimente conexate unui grup social, atunci discursul incitator la ură împotriva acestuia se intensifică.

Subsecvent ipotezelor de cercetare, am stabilit trei obiective ale cercetării și anume:

- **OB1:** stabilirea unei taxonomii a componentelor și subcomponentelor unui mesaj agresiv;
- **OB2:** ierarhizarea elementelor taxonomiei de la OB1;
- **OB3:** construirea unui instrument matematic prin intermediul căruia să poată fi cuantificată intensitatea conținutului agresiv al unui mesaj.

Am luat în considerare faptul că agresivitatea online este corespondentul agresivității din mediul real și am încercat ca, pornind de la studii și rapoarte referitoare la discursul public din România, realizate în perioada 1999-2018 de instituții europene, organizații nonguvernamentale autohtone și instituții specializate în studierea opiniei publice, să identificăm țintele cele mai frecvente. Rezultatul a arătat că în țara noastră discursul agresiv public este direcționat cel mai adesea către comunitatea LGBT, maghiari, romi, evrei, musulmani și refugiați, în această ordine. Concluzia analizei noastre este similară cu rezultatele unui sondaj realizat în 2018 de Institutul pentru Politici Publice, potrivit căruia în România se înregistrează o rată înaltă a neîncrederii în homosexuali (74%), romi (72%), imigranți (69%), musulmani (68%), persoane cu HIV (58%), persoane de altă religie (58%), maghiari (53%) și evrei (46%).

Pentru fiecare dintre comunitățile sociale vulnerabile identificate, am prezentat stereotipurile asociate, într-o încercare de a înțelege mai bine mecanismele care influențează discursul agresiv la adresa acestora, precum și particularitățile românești referitoare la corelarea dintre stereotipuri și tipurile de amenințări percepute ca generate de respectivele grupuri sociale. Nivelul de profunzime al stereotipurilor a fost analizat în funcție de caracterul istoric al acestora (pentru care am studiat proverbe, zicători și tradiții românești în care apar referiri la comunitățile vulnerabile), dar și de caracterul de actualitate al stereotipurilor (pentru care am recurs la studii recente privind discriminarea în România).

De asemenea, am folosit explicațiile de dicționar referitoare la identitatea etnică/ rasială/ socială a membrilor comunităților vulnerabile, iar pentru clarificarea unor informații incomplete am recurs la referiri din mass media. Acestea din urmă și-au dovedit utilitatea în cazul comunității LGBT, a cărei invizibilitate istorică a determinat absența acesteia din surse precum proverbele sau zicătorile românești.

În capitolul privind Metodologia am arătat argumentele pentru care am ales comunitatea LGBT pentru studiul de caz: o serie de caracteristici negative ale percepției

publice față de această comunitate și faptul că organizarea anuală a festivalului Gay Pride creează un context favorabil apariției în social media a unor comentarii polarizate, dintre care cele negative includ o gamă largă de elemente din categoria discursului agresiv.

Am prezentat în acest capitol modul în care am stabilit componentele potențiale ale unui mesaj agresiv, pe care le-am denumit *Insultă la adresa unei Caracteristici Individuale* – ICI; *Insultă la adresa unei Caracteristici a Grupului* (etnic, social sau rasial) – ICG; *Înjurătură* – IJ; *Evocarea Violenței* (la adresa unei persoane sau a unui grup etnic/ social/ rasial) – EV. De asemenea, am prezentat subcomponentele pe care le-am avut în vedere în cadrul fiecăreia din cele 4 componente principale (în total 20 de subcomponente), precum și modul în care am stabilit o ierarhizare a acestora – pe baza literaturii de specialitate sau, atunci când nu am identificat argumente în rezultatele altor cercetări, pe baza unui chestionar ale cărui detalii au fost incluse în anexe.

Taxonomia mesajelor agresive astfel construită a fost completată cu ceea ce considerăm a fi un al doilea centru de greutate al lucrării noastre, respectiv o matrice de cuantificare a agresivității discursive, rezultată prin intersecția dintre componentele principale și secundare ale unui mesaj agresiv. În secțiunea dedicată matricei am detaliat modul în care am alocat punctaje pentru fiecare nivel ierarhic, precum și formula de calcul pe care o propunem pentru stabilirea intensității agresivității unui mesaj.

Menționăm faptul că la aplicarea matricei și a formulei de calcul am avut în vedere următoarele aspecte: (a) o agresiune verbală nu vizează în mod obligatoriu o singură caracteristică a țintei și (b) în cadrul unei agresiuni verbale pot fi folosite repetiții și/sau sinonime, deci mai multe elemente din aceeași componentă sau subcomponentă.

Nu în ultimul rând, am arătat că, pentru o evaluare cât mai precisă și o diferențiere între mesaje, trebuie avută în vedere gravitatea mesajului, motiv pentru care am considerat că diferențierea poate fi făcută în funcție de gravitatea efectelor potențiale asupra integrității fizice a țintei, cu alte cuvinte ce s-ar întâmpla dacă autorul mesajului ar acționa asupra țintei, transpunându-și afirmațiile în fapte. În acest fel, am ajuns la concluzia că impactul celor 4 componente principale trebuie ponderat, sens în care am propus o variantă de calcul pe care o considerăm adecvată.

În **capitolul al patrulea** sunt prezentate rezultatele aplicării matricei anterior menționate în cazul unui set de comentarii postate pe rețeaua de socializare dedicată partajării de conținut video YouTube la o serie de scurtmetraje referitoare la aspecte conexe comunității

LGBT. În cadrul cercetării am reliefat predilecția autorilor mesajelor pentru anumite cuvinte sau expresii și am interpretat aportul fiecărei componente principale și fiecărei subcomponente ale unui mesaj agresiv la intensitatea ofensei, atât din perspectiva mesajelor individuale, cât și din cea a întregului set de mesaje.

La nivel general, cercetarea evidențiază plasarea celor mai multe ofense în zona insultelor la adresa unor caracteristici individuale (50% din totalul itemilor agresivi), urmate de insultele la adresa unor caracteristici proprii comunității LGBT (24%) și de cele care conțin referiri la violență sau indicii ale plasării autorilor sub influențe conservator-radicală (23%). Un rezultat surprinzător este poziționarea marginală a înjurăturilor (3%), ceea ce sugerează atracția predominantă pentru insulte, urmată de o trecere directă la apogeul agresiunilor discursive – evocarea violenței.

În ceea ce privește insultele la adresa unor caracteristici de grup, am remarcat ponderea covârșitoare a Echivalentelor Non Peiorative (81% din incidente), precum și ascendența etnoetichetelor asupra insultelor rasiale clasice.

Pentru a fi consecvenți cu atenția acordată etnoetichetelor, vom sublinia că din cele 6 categorii stabilite de Allen (1983), am constatat prezența celor referitoare la *nume de persoane, trăsături personale* și, cel mai frecvent, la *nume de grup*. Din această perspectivă, concluzia care se impune este că setul de mesaje analizat este caracterizat de un nivel de complexitate scăzut spre mediu al acestui tip particular de insultă rasială. Pe cale de consecință, autorii mesajelor conținând etnoetichete au o apropiere socială redusă față de comunitatea LGBT și deci o cunoaștere precară a acesteia, ceea ce nu favorizează diminuarea temerilor.

Insultele la adresa unor caracteristici individuale au fost formulate în cele mai multe cazuri în **registru** **intelectului** (cel mai probabil în contextul opiniilor legate de problemele de natură mentală care ar caracteriza comunitatea), în plan secund figurând **registru** **moralității** (presupunem că acest aspect este legat de percepția generală negativă asupra LGBT prin raportare la morala creștină).

La mică distanță de registrul moralității se regăsesc **registru** **sexual**, caracterizat de predilecția pentru formulări indirecte sau aluzive (cvasicenzura cuvintelor triviale, eufemisme ratate, abrevieri tipice pentru social media și calambururi) și **registru** **igienizant**, frecvent reprezentat de cuvinte care reflectă repulsia față de LGBT.

Clasamentul insultelor incluse în această componentă principală se încheie cu **registru** **animalier**, al cărui rol a fost etichetarea LGBT ca *animale* și extragerea astfel a

membrilor săi din sfera umanului, și cu cel mai slab reprezentat registru, cel **fizic**, care a inclus preponderent referiri la aspectul exterior.

În ceea ce privește înjurăturile, deși cantitatea nu a permis o analiză amplă, am putut stabili că acestea sunt distribuite în toate subcategoriile menționate în Metodologie. Un aspect interesant este că, luând în considerare global cele trei subcategorii construite pe fundamentul sexualității, constatăm că acoperă peste jumătate din totalul incidențelor, fapt care denotă preferința pentru exprimări cu conținut sexual.

Componenta violentă a mesajelor agresive a fost regăsită cel mai adesea (57%) sub forma exprimării dezacordului sau a distanțării față de LGBT, acest precursor al violenței fiind susținut preponderent prin argumente religioase. Cu toate că am putea fi tentați să concluzionăm că promotorii de mesaje anti-LGBT sunt reținuți în privința proferării de amenințări, trebuie să avem în vedere că există un număr mare de mesaje (40%) care conțin referiri la argumente radicale, precum expulzarea din țară și chiar soluții letale.

În ceea ce privește asumarea urii, am constatat că cea mai mare pondere a fost adjudecată de apologia unor organizații sau persoane publice cu vederi radical-conservatoare.

Subcomponenta referitoare la violența nonletală la adresa individului constituie depășirea nivelului insultelor (fie acestea individuale sau rasiale) și înjurăturilor și traversarea graniței către un spațiu vecin cu transpunerea în fapte a vorbelor. Pe acest palier al discursului agresiv, în cele mai multe situații am întâlnit evocări ale corecțiilor fizice sau chiar amenințări în acest sens. Comparativ, în cazul violenței nonletale la adresa grupului social, predomină îndemnul la părăsirea teritoriului național, ceea ce poate fi expresia unui realism al autorilor mesajelor, care ar fi putut conștientiza efectele unei acțiuni de pedepsire fizică a unei comunități în ansamblu.

Odată ajunși la cea mai dificilă subcomponentă, cea a violenței letale, vom vedea că, dacă la nivel individual nu putem vorbi despre o unitate de vederi (se oscilează între eliminarea fizică generică și cea prin împușcare, mai rar prin incendiere), în cazul violenței adresate întregului grup social LGBT ponderea cea mai mare a fost adjudecată de eliminarea prin ardere, ca pedeapsă divină sau profană.

În contextul primei ipoteze de cercetare, rezultatele au arătat că agresivitatea unui mesaj este cu atât mai mare cu cât acesta include cuvinte distribuite în cât mai multe din cele patru componente principale iar ceea ce determină atingerea unui scor peste medie este existența unei/ unor referiri la violență, precum amenințări sau evocarea unei agresiuni fizice, fie aceasta letală sau nu, la adresa unui individ sau a grupului social din care face parte. Nu în

ultimul rând, ceea ce contribuie la un scor ridicat al mesajelor din categoria DIU este asocierea cu exprimări ofensatoare adresate unor însușiri proprii unui individ, indiferent de apartenența sa la o comunitate bazată pe caracteristici etnice, rasiale, de gen sau similare.

Referitor la a doua ipoteză de cercetare, din compararea comentariilor postate la scurtmetraje încărcate pe rețeaua de socializare YouTube în momente distincte a rezultat că atât numărul de mesaje agresive, cât și scorul general al acestora sunt mai mari în prezența unui eveniment conexas de comunitatea LGBT decât în absența acestuia. În plus, am constatat că reacțiile verbale la adresa unui grup social sunt mai ofensatoare atunci când sunt formulate în contextul unui eveniment conexas de respectivul grup social și includ cu precădere cuvinte sau expresii cu nivel de intensitate ridicat. Comparativ, reacțiile verbale la adresa unui grup social în absența unui eveniment conexas de respectivul grup social includ cuvinte sau expresii cu nivel de intensitate scăzut și, mai rar, au un nivel de intensitate ridicat.

În al **cincilea capitol** sunt expuse **concluziile cercetării**, introduse de punctul nostru de vedere referitor la problema discursului agresiv, bazat pe de o parte pe realism în ceea ce privește posibilitatea eliminării în totalitate a DIU din social media, iar pe de alta pe varianta fundamentării analizei pe un instrument matematic, care ar putea diminua subiectivitatea operatorilor umani și ar eficientiza procesul de identificare a DIU.

Alte aspecte abordate în acest capitol vor fi elementele de noutate teoretico-metodologică (respectiv evaluarea intensității DIU pe mai multe dimensiuni simultan, prin conectarea mai multor elemente componente ale unui mesaj agresiv) și elementele de originalitate ale cercetării, între care considerăm că se cuvin menționate încă o dată etnoetichetele, pentru contribuția la un plus de rafinare a analizei insultelor.

Așa cum se va vedea în Concluzii, în ceea ce privește gradul de rezolvare a problemelor propuse, evaluarea noastră este că ambele ipoteze de cercetare au fost validate.

În categoria „probleme nerezolvate” am menționat dificultatea de stabilire a unui scor de referință, acea graniță care să separe mesajele agresive de cele insuficient de agresive pentru a se impune eliminarea de către moderatorul unui canal de comunicare. Deși am putea considera că alerta ar putea fi apariția într-un mesaj a evocării violenței, ne exprimăm rezervele față de un astfel de raționament unicriterial. Motivul reținerii noastre este existența unor mesaje cu scor ridicat, determinat de prezența unui număr mare de insulte la adresa unor caracteristici individuale, dar din care evocarea violenței lipsește cu desăvârșire.

Un aspect extrem de important este existența unor limite ale cercetării, concretizate pe de o parte în exactitatea ponderilor fiecărei componente principale a unui mesaj agresiv în cadrul formulei folosite (cele folosite sunt doar orientative, nesuținute științific), iar pe de alta în posibilitatea ca teoria Echivalentului Non Peiorativ să nu fie întru totul validă, deoarece este posibil ca unele cuvinte, considerate drept ofense neutralizate prin folosirea lor chiar de către grupul social țintă, să-și mențină sensul jignitor pentru cei care le utilizează pentru a-și exprima disprețul.

Referitor la aplicativitatea rezultatelor, vom menționa aici doar câteva aspecte, pe care le considerăm a fi mai importante: dezvoltarea, pe baza modului de evaluare matricială propus, a unui instrument automatizat de identificare și eliminare din social media a postărilor agresive la adresa minorităților; evaluarea tensiunilor generate de evenimente socio-economice percepute defavorabil la nivel societal; analizarea discursului din mediul virtual al unui potențial angajat.

În finalul capitolului rezervat Concluziilor, am menționat o serie de posibile direcții de urmat în cercetările viitoare, între care cea mai importantă considerăm că este analizarea aprofundată a evocării violenței, care corelată cu restul componentelor majore ale unui mesaj agresiv și cu legislația națională și comunitară, ar putea contribui la estimarea sau chiar stabilirea unor praguri de alertă, necesare pentru sesizarea momentului în care este atins un nivel de agresivitate care nu poate fi acceptat.

De asemenea, ar putea fi util un studiu al agresiunilor discursive produse într-o anumită perioadă la adresa tuturor comunităților vulnerabile, întrucât suprapunerea grafică a fluctuațiilor acestora ar putea furniza indicii pentru stabilirea caracterului continuu sau discontinuu al agresiunii discursive totale.

Referințe

Academia Română, Institutul de Lingvistică. (2009). Dicționarul explicativ al limbii române (ediția a II-a revăzută și adăugită). Editura „Univers Enciclopedic Gold”.

Academia Română, Institutul de Lingvistică. (2010). Micul dicționar academic, ediția a II-a. Editura „Univers Enciclopedic”.

ActiveWatch. (2016). *Raport anual privind discursul instigator la ură din România 2014—2015*. <http://activewatch.ro/ro/antidiscriminare/publicatii/s-a-lansat-primul-raport-anual-privind-discursul-instigator-la-ura-din-romania-2014-2015>

ActiveWatch. (2017). *Raport anual privind discursul instigator la ură din România, 2015—2016*. <http://activewatch.ro/ro/antidiscriminare/publicatii/s-a-lansat-raportul-anual-privind-discursul-instigator-la-ura-din-romania-2015-2016>

ActiveWatch. (2018). *Raport anual privind discursul instigator la ură din România, 2017*. Preluat în 01.11.2019, din: <http://activewatch.ro/ro/antidiscriminare/publicatii/raportul-anual-privind-discursul-instigator-la-ura-din-romania-2017-lansare>

ActiveWatch. (2019). *Raport anual cu privire la discursul intolerant și instigator la ură - 2018*. <http://activewatch.ro/ro/antidiscriminare/publicatii/raportul-anual-cu-privire-la-discursul-intolerant-si-instigator-la-ura>

Adam, G. V., Vlașin V. A. (2017). Nume de culte religioase și porecele lor, pe baza Atlasului lingvistic român. Numele și numirea. *Actele Conferinței Internaționale de Onomastică, ediția a IV-a: Sacred and profane in onomastics*, 703

Adam, G.V. (2015). Etnonime și porecle pentru diferite nume etnice, pe baza ALR IID. *Dacoromania*, serie nouă, XX (2), 123–134.

Adams, C.M. (1996). Gifted girls in science: Revisiting the issues. *Journal of Secondary Gifted Education*, 4.

Al-Hassan, A., Al-Dossari, H. (2019). Detection of hate speech in social networks: A survey on multilingual corpus. *Computer Science & Information Technology*, 9(2), 83– 100.

Alkiviadou, N. (2019). Hate Speech on Social Media Networks: Towards a Regulatory Framework. *Information & Communications Technology Law*, 28 (1), 19– 35.

Allen, I. L. (1983). *The language of ethnic conflict: Social organization and lexical culture*. Columbia University Press.

Allen, J., Anderson, C. A. (2017). Aggression and Violence: Definitions and Distinctions. În Sturmei, P. (editor) *The Wiley Handbook of Violence and Aggression*. John Wiley & Sons Ltd., 1-14.

Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Addison-Wesley.

Alvarez, C., Uribe, R., De-La-Torre, R.L. (2017). Should I say it in English? Exploring language effects on print advertising among Latin American bilinguals. *International Journal of Advertising*, 36:6, 975-99.

Álvarez-Castillo, J. L., Fernández-Caminero, G., González-González, H. (2018). Is empathy one of the Big Three? Identifying its role in a dual-process model of ideology and blatant and subtle prejudice. *PLOS ONE*, 13(4), 1–21.

Anderson, C. A., Bushman, B. J. (2002). Human Aggression. *Annual Review of Psychology*, 53(1), 27–51.

Anderson, C. A., Bushman, B. J., Bartholow, B. D., Cantor, J., Christakis, D., Coyne, S. M., Donnerstein, E., Brockmyer, J. F., Gentile, D. A., Green, C. S., Huesmann, R., Hummer, T., Krahé, B., Strasburger, V. C., Warburton, W., Wilson, B. J., Ybarra, M. (2017). Screen violence and youth behavior. *Pediatrics*, 140(S2), 142– 147.

Anderson, L., Lepore, E. (2013). What Did You Call Me? Slurs as Prohibited Words. *Analytic Philosophy*, 54(3), 350–363.

Andersson, L.G., Trudgill, P. (2007). Swearing. În Monaghan L., Goodman, J. (editori), *A cultural approach to interpersonal communication*, 195-199.

Angi, D., Bădescu, G., Curt, C.-C., Greab, C.-G., Paul, C., Teampau, P. (2014). Discursul instigator la ură în România. https://www.researchgate.net/publication/333811833_Discursul_instigator_la_ura_in_Romania.

Antim Ivireanul. (1998). *Didahii*. Litera, 29. <https://www.academia.edu/25423869/Antimivireanudidahii>

Apostol, M. (2015, 23 mai). Marș în chiloți pentru egalitate. Așa au înțeles homosexualii și lesbienele să-și ceară drepturile. *Libertatea*. <https://www.libertatea.ro/stiri/mars-in-chiloti-pentru-egalitate-asa-au-inteles-homosexualii-si-lesbienele-sa-si-ceara-drepturile-1150673>

Arvinte, A. (2017, 5 iulie). Poliția din Vatican a întrerupt o orgie de homosexuali în locuința unui cardinal. *Evenimentul zilei*. <https://evz.ro/politie-vatican-orgie-homosexuali.html>

Babeș, A., Bărbulescu, A. (2017). Ghid de coduri, simboluri și însemne ale extremei drepte în România. Friedrich-Ebert-Stiftung România, 15.

Bakalis, C. (2018). Rethinking cyberhate laws. *Information & Communications Technology Law*, 27(1), 86– 110.

Bassignana, E., Patti, V., Basile, V. (2018). HurtLex: Developing a multilingual computational lexicon of words to hurt (2018). În *5th Italian Conference on Computational Linguistics, CLiC-it 2018*, vol. 2253, 1-6.

Bădescu, G., Grigoraș, V., Rughiniș, C., Voicu, M., Voicu, O. (2007). Barometrul incluziunii romilor. <http://www.edrc.ro/docs/docs/cercetari/Barometrul-incluziunii-romilor.pdf>.

Bălă, L. (2012). Despre unele eufemisme ratate ale limbii române de azi. *Crossing Boundaries in Culture and Communication. Journal of the Department of Foreign Languages, Romanian-American University.*

https://www.academia.edu/37482970/Despre_unele_eufemisme_ratate_ale_limbii_rom%C3%A2ne_de_azi

Bâltoc, O. (2015, 20 aprilie). Designerul Giorgio Armani, homosexual declarat, critică felul în care se îmbracă unii bărbați gay: „Un bărbat trebuie să fie bărbat, nu contează că e homosexual“. *Adevărul*. https://adevarul.ro/life-style/moda/designerul-giorgio-armani-homosexual-declarat-critica-felul-imbraca-unii-barbati-gay-un-barbat-trebuie-barbat-nu-conteaza-e-homosexual-1_5534eb19cfbe376e3558f653/index.html;

Beechay, S. (2019), If i Go There Will Be Trouble, If i Stay There Will Be Double: Revenge Porn, Domestic Violence, and Family Offenses. *Family Court Review*, 57: 539-553.

Bélanger, J. J., Moyano, M., Muhammad, H., Richardson, L., Lafrenière, M.-A. K., McCaffery, P., Framand, K., Nociti, N. (2019). Radicalization Leading to Violence: A Test of the 3N Model. *Frontiers in Psychiatry*, 10, 42

Bierhoff, H.-W. (2012). Person Perception and Attribution. Springer Science & Business Media. 107-108.

Bilewicz, M., Soral, W. (2020). Hate speech epidemic. The dynamic effects of derogatory language on intergroup relations and political radicalization. *Political Psychology*, 41, 3– 33.

Bitdefender. (2019). 80% dintre adolescenți au fost hărțuiți pe internet. *Aspectul fizic, pasiunile și situația materială, principalele motive*. www.bitdefender.ro/news/80-dintre-adolescenti-au-fost-hartuiti-pe-internet-aspectul-fizic-pasiunile-si-situatia-materiala-principalele-motive-3393.html

Björkqvist, K., Österman, K., Kaukiainen, A. (1992). The Development of Direct and Indirect Aggressive Strategies in Males and Females. În Björkqvist, K. și Niemelä, P. (editori), *Of Mice and Women*. Academic Press. 51–64.

Blanchar, J., Sparkman, D. (2020). Individual Differences in Miserly Thinking Predict Endorsement of Racial/Ethnic Stereotypes. *Social Cognition*. 38. 405-421.

Boboc, D. (2017, 27 noiembrie). *STUDIU: Patru din cinci adolescenți români au fost hărțuiți pe internet. Aspectul fizic, pasiunile și situația materială sunt principalele motive*. *News.ro*. <https://www.news.ro/social/studiu-patru-din-cinci-adolescenti-romani-au-fost-hartuiti-pe-internet-aspectul-fizic-pasiunile-si-situatia-materiala-sunt-principalele-motive-1922403527272017111217415064>

Bogardus, E. S. (1950) Stereotypes Versus Sociotypes. *Sociological and Social Research*, 34, 286–291.

Bolinger, R. J. (2017). The Pragmatics of Slurs. *Noûs*, 51(3), 439–462.

- Brandt, D., Pierce, K., VanVoorhis, C. R. (2004). *When is Verbal Abuse Serious? The Impact of Relationship Variables on Perceptions of Severity*. DOI:10.1037/e413792005-840
- Brandt, M. J., Reyna, C., Chambers, J. R., Crawford, J. T., Wetherell, G. (2014). The ideological-conflict hypothesis: Intolerance among both liberals and conservatives. *Current Directions in Psychological Science*, 23, 27–34.
- Brown, A. (2017). What is hate speech? Part 1: the myth of hate. *Law and Philosophy*, 36 (4), 419–68.
- Burnap, P., Williams, M. L. (2016). Us and them: identifying cyber hate on Twitter across multiple protected characteristics. *EPJ Data Science*. 5 (1), 11.
- Bushman, B. J., Huesmann, L. R. (2010). Aggression. *Handbook of Social Psychology*. American Cancer Society. <https://doi.org/10.1002/9780470561119.socpsy002023>
- Business Days. (23.10.2020). 25 statistici privind social media în 2020. <https://www.businessdays.ro/blog/tehnologie-inovatie/25-statistici-privind-social-media-in-2020>
- Campbell, A., Muncer, S. (2008). Intent to harm or injure? Gender and the expression of anger. *Aggressive Behavior*, 34(3), 282–293. <https://doi.org/10.1002/ab.20228>
- Carter, A. A. (1944). Nicknames and minority groups. *Phylon*, 5, 241–245.
- Caselli, F., Coleman II, W.J. (2013). On The Theory of Ethnic Conflict, *Journal of the European Economic Association*, 11 (ediție supliment), 161–192.
- Centre for Legal Resources Romania și Europe Monitoring and Reporting Hate Speech. (2017). An Overview on Hate Crime and Hate Speech. <http://www.crj.ro/wp-content/uploads/2018/04/eMore-country-profile-Romania-website.pdf>
- Centrul de Cercetare a Relațiilor Interetnice. (2008). Coeziunea sociala si climat interetnic in Romania. <https://ispmn.gov.ro/rom/node/ancheta-sociologica--coeziune-sociala-si-climat-interetnica-in-romania-2008-octombrie--noiembrie-2008>
- Cepollaro, B., Sulpizio, S., Bianchi, C. (2019). How bad is it to report a slur? An empirical investigation. *Journal of Pragmatics*, 146, 32-42.
- Cesereanu, R. (2003), Imaginarul violent al românilor. *Humanitas*. 8-11.
- Chapman, H. A., Anderson, A. K. (2012). Understanding disgust. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1251(1): 62–76,
- Chen, Y., Zhou, Y., Zhu, S., Xu, H. (2012). Detecting offensive language in social media to protect adolescent online safety. În *Proceedings of the 4th ASE/IEEE International Conference on Social Computing (SocialCom 2012)*. 3-6.
- Codos, B. (2012, 29 martie). Semne ca iubitul tau este GAY! *La cafele*. <https://www.lacafele.ro/semne-ca-iubitul-tau-este-gay/>
- Compania de Cercetare Sociologică și Branding (2011), Stereotipuri la adresa romilor. Percepția privind etnia romilor. Rolul presei. Identificarea de alternative de îmbunătățire. Sondaj de opinie

național realizat pentru Asociația Pro Democrația.
http://www.apd.ro/files/comunicate/Sondaj_APD_ANR.pdf.

Condor, S., Figgou, L. (2012). Rethinking the prejudice problematic: A collaborative cognition perspective. În J. Dixon și M. Levine (editori), *Beyond prejudice*. Cambridge University Press, 200.

Copăceanu, M. (2017, 16 mai). Homosexualitatea e biologică, nu o alegere. *Adevărul*.
adevarul.ro/news/societate/homosexualitatea-e-biologica-nu-alegere-1_591ab3675ab6550cb82564b5/index.html

Corbu, N., Ștefăniță, O., Buturoiu, R. (2018). Facebook influences you more than me: The perceived impact of social media effects among young Facebook users. *Central European Journal of Communication*, vol.10, nr.2 (19),239-253.

Costello, M., Hawdon, J., Bernatzky, C., Mendes, I.K. (2019). Social Group Identity and Perceptions of Online Hate. *Sociological Inquiry*, vol. 89 (3), 427–452.

Costello, M., Hawdon, J., Ratliff, T., (2017). Confronting Online Extremism: The Effect of Self-Help, Collective Efficacy, and Guardianship on being a Target for Hate Speech. *Social Science Computer Review*, 35(5), 587– 605.

Costello, M., Hawdon, J., Ratliff, T., Grantham. T. (2016). Who Views Online Extremism? Individual Attributes Leading to Exposure. *Computers in Human Behavior*, 63, 311– 20.

Cottrell, C. A., Neuberg, S. L. (2005). Different emotional reactions to different groups: A sociofunctional threat-based approach to “prejudice.” *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, 770–789.

Criș, A., Gal, L. (2014, 2 aprilie). Oradea pe invers: Medicii înregistrează tot mai mulți bolnavi de HIV-SIDA, pe măsură ce crește și numărul homosexualilor. *Bihoreanul*.
<https://www.ebihoreanul.ro/stiri/oradea-pe-invers-medicii-inregistreaza-tot-mai-multi-bolnavi-de-hiv-sida-pe-masura-ce-creste-si-numarul-homosexualilor-113917.html>

Croom, A.M. (2013). How to do things with slurs: Studies in the way of derogatory words. *Language and Communication*, 33, 177-204.

Dadvar, M., Trieschnigg, D., de Jong, F. (2013). Expert knowledge for automatic detection of bullies in social networks. În *25th Benelux Conference on Artificial Intelligence, BNAIC 2013*. Delft University of Technology. 57-64.

Dan, S. (2017, 4 septembrie). 10.000 de lei amendă de la Protecția Consumatorului pentru Kaufland Odorheiu Secuiesc. *România liberă*. <https://romanioliberal.ro/actualitate/eveniment/10-000-de-lei-amenda-de-la-protectia-consumatorului-pentru-kaufland-odorheiu-secuiesc--466898>

Danish Institute for Human Rights. (2009). The social situation concerning homophobia and discrimination on grounds of sexual orientation in Romania. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/389-FRA-hdgso-part2-NR_RO.pdf

David, E. (2010, 21 aprilie). Top 10 idei greșite despre islam. *România liberă*.
<https://romanalibera.ro/special/documentare/top-10-idei-gresite-despre-islam-184062>

Davison, W.P. (1983). The third-person effect in communication. *Public Opinion Quarterly*, 47, 1–15.

De Mauro, T. (2016, 27 septembrie). Le parole per ferire. *Internazionale*. Disponibil la
<https://www.internazionale.it/opinione/tullio-de-mauro/2016/09/27/razzismo-parole-ferire>.

Dennehy, R., Meaney, S., Walsh, K. A., Sinnott, C., Cronin, M., Arensman, E. (2020). Young people's conceptualizations of the nature of cyberbullying: A systematic review and synthesis of qualitative research. *Aggression and Violent Behavior*, vol.51, martie-aprilie 2020. 101379.

Devine, P. (1989). Stereotypes and Prejudice: Their Automatic and Controlled Components. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 5-18.
https://www.researchgate.net/publication/229067921_Stereotypes_and_Prejudice_Their_Automatic_and_Controlled_Components DOI 10.1037//0022-3514.56.1.5.

DeWall, C. N., Anderson, C. A., Bushman, B. J. (2012). Aggression. *Handbook of Psychology, Second Edition*. American Cancer Society. <https://doi.org/10.1002/9781118133880.hop205021>

Diac, M. (2017, 27 aprilie). Avertisment din partea Academiei Române: Ungaria reîncepe propaganda împotriva României. Transilvănenii n-ar fi dorit Unirea din 1918. *România liberă*.
<https://romanalibera.ro/actualitate/eveniment/ungaria-reincepe-propaganda-impotriva-romaniei--transilvanenii-n-ar-fi-dorit-unirea-din-1918-447511>

Dinakar, K., Jones, B., Havasi, C., Lieberman, H., and Picard, R. (2012). Common sense reasoning for detection, prevention, and mitigation of cyberbullying. În *Proceedings of the Twenty-Fourth International Joint Conference on Artificial Intelligence (IJCAI 2015)*. 4168-4172.

Dinakar, K., Reichart, R., Lieberman; H. (2011). Modeling the detection of textual cyberbullying. În *The Social Mobile Web*, 11–17.

Dobrescu, P. (2019, 7 august). Un preot din Cipru susține că persoanele gay se nasc după ce femeile însărcinate fac sex anal. *Libertatea*. <https://www.libertatea.ro/stiri/preot-persoanele-gay-se-nasc-dupa-ce-femeile-insarcinate-fac-sex-anal-2716744>

Douglas, D. M. (f.a.). Doxing: A Conceptual Analysis. *Ethics and Information Technology*. 18(3), 199-210, https://www.academia.edu/26649021/Doxing_A_Conceptual_Analysis. DOI 10.1007/s10676-016-9406-0

Dovidio, J., Hewstone, M., Glick, P., Esses, V. (2010). Prejudice, stereotyping and discrimination: Theoretical and empirical overview. În Dovidio, J., Hewstone, M., Glick, P., Esses, V. (editori), *The SAGE handbook of prejudice, stereotyping and discrimination*. Londra, SAGE, 3-29.

Drăgulescu, R. (2015). Linguistic considerations on Romanian phytonyms created with the term „drac” (devil). În Boldea, I. (coordonator), *The Proceedings of the International Conference Literature, Discourse and Multicultural Dialogue. Section: Language and Discourse*, 3, 375-389.

Druță, A. (2008, 20 mai). Căsătoria cu musulmanim capcană periculoasă! *Alina's Blog*. <https://familiad.wordpress.com/2008/05/20/casatoria-cu-musulmani-capcana-periculoasa/>

Duminică, G., Ivăsiuc, A. (2013). Romii din România: de la țap ispășitor la motor de dezvoltare. <http://agentiaimpreuna.ro/wordpress/wp-content/uploads/2014/08/Romii-din-Romania.-De-la-tap-ispasitor-la-motor-de-dezvoltare.pdf>

Durik, A. M., Hyde, J. S., Marks, A. C., Roy, A. L., Anaya, D., Schultz, G. (2006). Ethnicity and gender stereotypes of emotion. *Sex Roles: A Journal of Research*, 54(7-8), 429–445.

Dwoskin, E., Tiku, N., Kelly, H. (3 decembrie 2020). Facebook to start policing anti-Black hate speech more aggressively than anti-White comments, documents show. *Washington Post*. Disponibil la <https://www.washingtonpost.com/technology/2020/12/03/facebook-hate-speech/>

Eckert, S., Metzger-Riftkin, J. (2020). Doxxing. În Ross K., Bachmann, I., Cardo, V., Moorti, S., Scarcelli, M. (editori), *Encyclopedia on Gender, Media and Communication*. Wiley Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781119429128.iegmc009>.

Einwiller, S.A., Kim, S. (2020). How Online Content Providers Moderate User-Generated Content to Prevent Harmful Online Communication: An Analysis of Policies and Their Implementation. *Policy & Internet*, 12, 184-206.

ejobs. (18 august 2020). Greșeli în social media care te împiedică să te angajezi. Disponibil la <https://cariera.ejobs.ro/greseli-in-social-media/>

eJobs. (9 octombrie 2017). Atenție, recrutorii îți verifică profilul de Facebook!. Disponibil la <https://cariera.ejobs.ro/atenție-recrutorii-verifica-profilul-facebook/>

Eltink, E.M.A., Ten Hoeve, J., De Jongh, T., Van der Helm, G.H.P., Wissink, I.B., Stams, G.J.J.M. (2018). Stability and Change of Adolescents' Aggressive Behavior in Residential Youth Care. *Child Youth Care Forum*. 47(2), 99-217.

Englander, E., Donnerstein, E., Kowalski, R., Lin, C., Parti, K. (2017). Defining Cyberbullying. *Pediatrics*. 140 (suplimentul nr.2), 148-151.

Englander, E., Mills, E., McCoy, M. (2009). Cyberbullying and information exposure: User-generated content in postsecondary education, *International Journal of Contemporary Sociology*, 46(2), 213-230.

Eraslan, L., Kukuoglu, A. (2019). Social relations in virtual world and social media aggression. *World Journal on Educational Technology: Current Issues*. 11(2), 01–11.

Esses, V.M., Hamilton, L.K., Gaucher, D. (2017). The Global Refugee Crisis: Empirical Evidence and Policy Implications for Improving Public Attitudes and Facilitating Refugee Resettlement. *Social Issues and Policy Review*, 11, 78-123.

Esses, V.M., Medianu, S., Lawson, A.S. (2013). Uncertainty, Threat, and the Role of the Media in Promoting the Dehumanization of Immigrants and Refugees. *Journal of Social Issues*, 69, 518-536.

European Commission against Racism and Intolerance. (2014). Country Report on Romania. <https://rm.coe.int/second-report-on-romania-romanian-translation-/16808b5b8f>

European Commission against Racism and Intolerance. (2019). Country Report on Romania. <https://rm.coe.int/first-report-on-romania-romanian-translation-/16808b5b8c>

European Network Against Racism. (2011). Racism and Related Discriminatory Practices in Romania. https://www.enar-eu.org/IMG/pdf/22._romania.pdf

European Network Against Racism. (2012). Racism and Related Discriminatory Practices in Romania. <https://www.enar-eu.org/IMG/pdf/romania.pdf>

Fantaziu, I. (2017, noiembrie 28). Bitdefender: 80% dintre adolescenți au fost hărțuiți pe internet. *Great News*. <https://greatnews.ro/bitdefender-80-dintre-adolescenti-au-fost-hartuiti-pe-internet/>

Faruqui, M., Dodge, J., Jauhar, S. K., Dyer, C., Hovy, E., Smith, N. A. (2015). Retrofitting word vectors to semantic lexicons. În *Proceedings of the 2015 Conference of the North American Chapter of the Association for Computational Linguistics*. Association for Computational Linguistics. 1606-1615.

Fati, S. (2020, 18 februarie). Ungaria preia din atribuțiile statului român în Transilvania. Interviu cu șeful CNCD, Asztalos Csaba. *România liberă*. <https://romania.europalibera.org/a/ungaria-preia-din-atribu%C8%9Biile-statului-rom%C3%A2n-%C3%AEn-transilvania-interviu-cu-%C8%99eful-cncd-asztalos-csaba/30440009.html>

Felecan, D., Bugheșiu, A. (2016). Să nu [în]juri strâmb. Înjurături românești care conțin antroponime (II): niveluri constitutive și semantic-referențiale. *Philologica Jassyensia*, vol. 12, Iss. 1, 47-55.

Felix, E. D., Sharkey, J. D., Green, J. G., Furlong, M. J., Tanigawa, D. (2011). Getting precise and pragmatic about the assessment of bullying: The development of the California bullying victimization scale. *Aggressive Behavior*, 37(3), 234-247.

Fletcher, J. (2013, 11 decembrie). The revenge porn avengers. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/magazine-25321301>.

Flores, K. (2015). Demeaning and Use: a Pragmatic Account of Slurs as Instances of Social Deixis. *Proceedings of the National Conference On Undergraduate Research*.

Fortuna, P., Nunes, S. (2018). A survey on automatic detection of hate speech in text. *ACM Computing Surveys (CSUR)*, 51(4), 1– 30.

Frunzaru, V., Boțan, M. (2015). Social Networking Websites Usage and Life Satisfaction: A Study of Materialist Values Shared by Facebook Users. *Romanian Journal of Communication and Public Relations*, 17 (2), 43-50.

Frunzaru, V., Garbașevschi, D. (2016). Students' Online Identity Management. *Journal of Media Research*. 9 (1), 3-13.

Funar, G. (2019, 29 martie). Împotriva Poporului Român, împotriva României. *Națiunea*. <https://www.ziarulnatiunea.ro/2019/03/29/impotriva-poporului-roman-impotriva-romaniei/>

Fundația Accept. (2006). Homosexualitatea în presa scrisă din România. Raport de monitorizare a presei (1 septembrie 2005 – 28 februarie 2006). <https://ro.scribd.com/doc/198338593/Homosexualitatea-in-Presa-Scrisa-Din-Romania-2>

Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară “Împreună”. (2016). În căutarea demnității. http://agentiaimpreuna.ro/wordpress/wp-content/uploads/2016/04/Anti-tiganism_In-cautarea-demnitatii.pdf

Gelber, K., McNamara, L. (2016). Evidencing the harms of hate speech. *Social Identities: Journal of the Study of Race, Nation and Culture*, 22 (3), 324–41.

Ghiorghiaș, I. (2002). Structuri ale invectivei în româna actuală. În Pană-Dindelegan, G. (editor), *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale. Actele colocviului Catedrei de Limba Română*, 27-28 noiembrie 2002, II.

Girard, L.C., Tremblay, R.E., Nagin, D., Cote, S. (2019). Development of Aggression Subtypes from Childhood to Adolescence: a Group-Based Multi-Trajectory Modelling Perspective. *J Abnorm Child Psychol* 47, 825–838.

Green, J. G., Oblath, R., Felix, E. D., Furlong, M. J., Holt, M. K., & Sharkey, J. D. (2018). Initial evidence for the validity of the California Bullying Victimization Scale (CBVS-R) as a retrospective measure for adults. *Psychological Assessment*, 30(11), 1444–1453.

Greenberg, J., Kirkland, S. L., Pyszczynski, T. (1988). Some theoretical notions and preliminary research concerning derogatory ethnic labels. În Smitherman-Donaldson, G., van Dijk, T. A. (editori), *Discourse and discrimination*, Wayne State University Press, 13(2), 216-227

Grigore, D., Neacșu, A., Furtună, A.-N. (2013). Rromii ... în căutarea stimei de sine, Vanemonde.

Haidt, J., Rozin, P., McCauley, C., Imada, S. (1997). Body, Psyche, and Culture: The Relationship Between Disgust and Morality. *Psychology & Developing Societies*, 9, 107-131.

Haja, G. (2003). Manifestări teatrale folclorice: origine și evoluție. *Anuar de lingvistică și istorie literară*, T. XXXIX-XLI, 1999-2001, Editura Academiei Române, 175-188.

Hawdon, J., Oksanen, A., Rasanen, P. (2017). Exposure to Online Hate in Four Nations: A Cross-National Consideration. *Deviant Behavior*, 38(3), 254–66.

Hayakawa, S. L. (1950). Recognizing Stereotypes as Substitutes for Thought. *Review of General Semantics*, 7, 208–210.

Henry, P.J., Reyna, C. (2007). Value judgments: The impact of perceived value violation on American political attitudes. *Political Psychology*, 28, 273-298.

Hewstone, M. (2011). Understanding Attitudes to the European Community: A Social-Psychological Study in Four Member States. Cambridge University Press, 78-80.

- Hewstone, M., Giles, H. (1997). Social Groups and Social Stereotypes. În Coupland, N., Jaworski, A. (editori), *Sociolinguistics: A Reader*, Macmillan Education, 270–283.
- Heyer, E., Reynaud-Paligot, C. (2020). Us and them: From prejudice to racism. An original analysis of race and racism. *American Journal of Physical Anthropology*. 1– 9.
- Hogg, M., Abrams, D. (2001). *Intergroup Relations: Essential Readings*. Psychology Press, 134–136.
- Hom, C. (2008). The Semantics of Racial Epithets. *The Journal of Philosophy*, 105(8), 416–440.
- Hom, C. (2010). Pejoratives. *Philosophy Compass*, 5, 164 - 185.
- Hom, C., May, R. (2013). Moral and Semantic Innocence. *Analytic Philosophy*, 54(3), 293–313.
- Hootsuite & We Are Social. (2021). Digital 2021 Global Digital Overview. <https://datareportal.com/reports/digital-2019-global-digital-overview>
- Hornsby, J. (2001). Meaning and Uselessness: How to Think about Derogatory Words. *Midwest Studies In Philosophy*, 25(1), 128–141.
- Hoyt, A. (2015, mai 18). *10 Forms of Online Harassment*. HowStuffWorks. <https://computer.howstuffworks.com/10-forms-online-harassment.htm>
- Huesmann, L. R., Taylor, L. D. (2006). The Role of Media Violence in Violent Behavior. *Annual Review of Public Health*, 27(1), 393–415. <https://doi.org/10.1146/annurev.publhealth.26.021304.144640>
- Hupp, J.L. (2014). *Effects of Argumentativeness and Verbal Aggressiveness on Communication Satisfaction and Relationship Satisfaction in Sibling Relationships*. (publicat sub nr. kent1398079707) Teză de doctorat, Kent State University, College of Communication and Information / School of Communication Studies. http://rave.ohiolink.edu/etdc/view?acc_num=kent1398079707.
- Icks, M., Keohane, J., Shiraev, E., Samoilenko, S. (2020). *Routledge Handbook of Character Assassination and Reputation Management*. https://www.academia.edu/41395280/Routledge_Handbook_of_Character_Assassination_and_Reputation_Management
- Icks, M., Shiraev, E. (editori). (2014). *Character Assassination throughout the Ages*. Palgrave Macmillan US. <https://doi.org/10.1057/9781137344168>
- Infante, D., Wigley III, C. (1986). Verbal aggressiveness: An interpersonal model and measure, *Communications Monographs*, 53:1, 61-69.
- INSCOP Research. (2013). Barometrul de opinie publică – Adevărul despre România. <https://www.inscop.ro/septembrie-2013-romani-si-maghiari/>
- Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”. (2016). Proiect de monitorizare a agresiunilor discursive împotriva evreilor și romilor în social media (martie-decembrie 2016). http://www.inshr-ew.ro/ro/files/proiecte/DIU/DIU_social_media_1.pdf

Institutul Român pentru Evaluare și Strategie. (2018). Sondaj de opinie la nivel național privind nivelul discriminării în România și percepțiile actuale asupra infracțiunilor motivate de ură – NoIntoHate 2018.

https://main.components.ro/uploads/1d3a0bf8b95391b825aa56853282d5da/2019/02/Sondaj_de_opinie_NoIntoHate_2018.pdf

Ioan Milică, I. (2013). *Lumi discursive. Studii de lingvistică aplicată*. Editura Junimea. 186-188.

Ionașcu, D. (2018, 5 octombrie 2018). De ce urăște Biserica homosexualii. *Libertatea*. <https://www.libertatea.ro/stiri/opinie-de-ce-uraste-biserica-homosexualii-2415320>

Ioniță, C. (2017, 17 martie). Leon Dănăilă, discurs incendiar: “Homosexualii nu pot face copii. Îi pot cumpăra, îi pot fura sau îi pot achiziționa pe alte căi”. *SecundaTV*. <https://www.secundatv.ro/social/leon-danaila-discurs-incendiar-homosexualii-nu-pot-face-copii-ii-pot-cumpara-ii-pot-fura-sau-ii-pot-achizitiona-pe-alte-cai-64367.html/>

Ivcevic, Z., Ambady, N. (2012). “Personality impressions from identity claims on Facebook”, *Psychology of Popular Media Culture* 1(1): 38-45.

Jane, E. A. (2020). Online Abuse and Harassment. *The International Encyclopedia of Gender, Media, and Communication*. American Cancer Society, 1–16.

Jay, T. (2009a). The utility and ubiquity of taboo words. *Perspectives in Psychological Science*, 4, 153–161.

Jay, T. (2009b). Do offensive words harm people? *Psychology, Public Policy, and Law*, 15, 81-101.

Jay, T., Janschewitz, K. (2008). The pragmatics of swearing. *Journal of Politeness Research*, 4(2), 267–288. <https://doi.org/10.1515/JPLR.2008.013>

Jedinger, A., Eisentraut, M. (2020). Exploring the Differential Effects of Perceived Threat on Attitudes Toward Ethnic Minority Groups in Germany. *Frontiers in Psychology*, 10, 2895.

Jeong, S. (2015). *The internet of garbage*. ForbesPressOnline. 27-29. https://cdn.vox-cdn.com/uploads/chorus_asset/file/12599893/The_Internet_of_Garbage.0.pdf

Jeshion, R. (2013). Slurs and Stereotypes. *Analytic Philosophy*, 54(3), 314–329.

Jetten, J., Postmes, T., McAuliffe, B. J. (2002). “We’re *all* individuals”: Group norms of individualism and collectivism, levels of identification and identity threat. *European Journal of Social Psychology*, 32, 189–207.

Jones, E.E., Gerard, H. (1967). *Foundations of social psychology*. Wiley.

Jost, J. T. (2019). A quarter century of system justification theory: Questions, answers, criticisms, and societal applications. *British Journal of Social Psychology*, 58, 263– 314.

Kalemi, G., Michopoulos, I., Efstathiou, V., Tzeferakos, G., Gkioka, S., Gournellis, R., Douzenis, A. (2019). Self-esteem and aggression in women: differences between female prisoners and women without criminal records. *Women & Health*, 59:10, 1199-1211.

Kelland, K. (2019, 12 septembrie). Gay 'chemsex' is fuelling urban HIV epidemics, AIDS experts warn. *Reuters*. <https://www.reuters.com/article/us-health-aids-chemsex/gay-chemsex-is-fuelling-urban-hiv-epidemics-aids-experts-warn-idUSKCN1VX1HF>

Kumari, K., Singh, J.P. (2021). Identification of cyberbullying on multi-modal social media posts using genetic algorithm. *Trans Emerging Tel Tech*, 32:e3907.

La Rosa, A.O., Rossello Mir, J. (2013). On the relationships between disgust and morality: A critical review. *Psicothema*, 25. 222-226.

Laaksonen, S.-M., Haapoja, J., Kinnunen, T., Nelimarkka, M., Pöyhtäri, R. (2020). The Datafication of Hate: Expectations and Challenges in Automated Hate Speech Monitoring. *Frontiers in Big Data*, vol. 3. Disponibil la <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fdata.2020.00003/full>

Laidlaw, E. (2017). Online Shaming and the Right to Privacy. *Laws*, 6, 3. <https://doi.org/10.3390/laws6010003>

Lansford, J. E. (2018). Development of aggression. *Current Opinion in Psychology*, 19, 17–21. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.03.015>

Laslău, A. (2005, 27 aprilie). Arabii din România, radiografie completă. *Evenimentul zilei*. <https://www.hotnews.ro/stiri-arhiva-1230577-arabii-din-romania-radiografie-completa.htm>;

Lášticová, B., Petráňová, M. (2014). Social identities, societal change, and mental borders: Identity construction strategies of young Slovaks commuting between Bratislava and Vienna. În *Culture and political psychology: A societal perspective*. Charlotte Information Age Publishing, 285-312.

Laszlo, N. (2015, 9 aprilie). Spune-mi ce culoare porți, ca să-ți spun cât ești de gay. *Stil masculin*. <https://www.stilmasculin.ro/spune-mi-ce-culoare-porti-ca-sa-ti-spun-cat-de-gay-esti/>

Law, D., Shapka, J., Hymel, S., Olson, B., Waterhouse, T. (2012). The changing face of bullying: An empirical comparison between traditional and internet bullying and victimization. *Computers in Human Behavior*, 28(1), 226-232.

Leach, C. W., Spears, R., Branscombe, N. R., Doosje, B. (2003). Malicious pleasure: Schadenfreude at the suffering of another group. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84, 932–943.

Leader, T., Mullen, B., Rice, D. (2009). Complexity and valence in ethno-phaulisms and exclusion of ethnic out-groups: What puts the “hate” into hate speech? *Journal of Personality and Social Psychology*, 96(1), 170-182.

Lengyel, P. (2016, 24 februarie). Homosexualitate la oameni și la alte animale. *PeterLengyel*. <https://peterlengyel.wordpress.com/2016/02/24/homosexualitate-la-oameni-si-la-alte-animale/>

- Lenhart, A., Ybarra, M., Zickuhr, K., Price-Feeney, M. (2016, noiembrie 21). *Online Harassment, Digital Abuse, and Cyberstalking in America*. Data & Society Research Institute. <https://datasociety.net/library/online-harassment-digital-abuse-cyberstalking/>
- Levine, J.M., Hogg, M.A. (2010). Language and Intergroup Relations. *Encyclopedia of Group Processes and Intergroup Relations*. Sage Publishing. 512.
- Lipmann, W. (2009). *Opinia publică*, Editura Comunicare.ro.
- Ljung M. (2011). Defining Swearing. *Swearing*. Palgrave Macmillan. https://doi-org.am.e-information.ro/10.1057/9780230292376_1
- Lumezeanu, L. (2011, 23 iunie). Ambasadorul Ungariei - de ce autonomie si cum au pierdut maghiarii lupta de 700 de ani cu romanii. *Ziare.com*. <http://www.ziare.com/politica/maghiari/ambasadorul-ungariei-de-ce-autonomie-si-cum-au-pierdut-maghiarii-lupta-de-700-de-ani-cu-romanii-interviu-ziare-com-i-1102853>
- Mackie, D. M., Devos, T., Smith, E. R. (2000). Intergroup emotions: Explaining offensive action tendencies in an intergroup context. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 602–616.
- MacLeod, C., Hagan, R. (1992). Individual differences in the selective processing of threatening information, and emotional responses to a stressful life event. *Behaviour Research and Therapy*, 30, 151–161.
- Majuru, A. (2011). Înjurătura noastră cea de toate zilele. *e-Antropolog*. <http://www.e-antropolog.ro/2011/04/injuratura-noastra-cea-de-toate-zilele>.
- Malmasi, S., Zampieri, M. (2017). Detecting Hate Speech in Social Media. *Proceedings of Recent Advances in Natural Language Processing, RANLP*, 467–472.
- Maner, J. K., Kenrick, D. T., Becker, D. V., Robertson, T. E., Hofer, B., Neuberg, S. L. (2005). Functional projection: How fundamental social motives can bias interpersonal perception. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, 63–78.
- Marchievici, C. (2016, 29 august). Un nou scandal în Franța: ”Doamnă, teroriștii sunt musulmani și toți musulmanii sunt teroriști”. *Cotidianul*. <https://www.cotidianul.ro/un-nou-scandal-in-franta-doamna-teroristii-sunt-musulmani-si-toti-musulmanii-sunt-teroristi/>
- Marcu, A. (2016, 24 martie). Care sunt diferențele dintre vălurile islamice purtate de femeile musulmane. *Ziarul financiar*. <https://www.zf.ro/business-international/care-sunt-diferentele-dintre-valurile-islamice-purtate-de-femeile-musulmane-galerie-foto-15144705>
- Mesic, A., Franklin, L., Cansever, A., Potter, F., Sharma, A., Knopov, A., Siegel M. (2018). The relationship between structural racism and black-white disparities in fatal police shootings at the state level. *Journal of the National Medical Association*, 110 (2), 106-116.

Meuleman, B., Abts, K., Sloopmaeckers, K., and Meeusen, C. (2019). Differentiated threat and the genesis of prejudice: group-specific antecedents of homonegativity, islamophobia, anti-Semitism, and anti-immigrant attitudes. *Social Problems*, 66, 222–244.

Mitan, M. (2010, 26, septembrie). Concepții greșite despre Islam. *Ziare.com*. <http://www.ziare.com/international/terrorism/conceptii-gresite-despre-islam-1043730>

Mitchievici, A. (2010). Sexualitatea damnată și literatura gay românească. *Dilemateca*. V (49), 14–21.

Mitu, S. (2014). Românii și maghiarii – un cuplu de coșmar? *Sinteza*. <https://www.revistasinteza.ro/romanii-si-maghiarii-un-cuplu-de-cosmar>

Mohammad, S.M., Bravo-Marquez, F. (2017). WASSA-2017 Shared Task on Emotion Intensity. În *Proceedings of WASSA, 2017*. Association for Computational Linguistics. 34–49

Montagu, A. (1967). *The anatomy of swearing*. Rapp and Whiting.

Mullen, B., Leader, T. (2005). Linguistic factors: Antilocutions, ethnonyms, ethnophaulisms, and other varieties of hate speech. În Dovidio J.F., Glick P., Rudman L.A. (editori), *On the nature of prejudice: Fifty years after Allport*. John Wiley & Sons Publishing, 195-198.

Mullen, B., Smyth, J.M. (2004). Immigrant suicide rates as a function of ethnophaulisms: Hate speech predicts death. *Psychosomatic Medicine*, 66, 343–358.

Müller, K., Schwarz, C. (2018). Flaming the Flames of Hate: Social Media and Hate Crime. *SSRN*.

Murguia E., Telles E. E. (1996). Phenotype and schooling among Mexican Americans. *Sociology of Education*, 69(4), 276-289.

Mut, C. (2015, 7 august). Prejudecăți despre români. *Crișana*. <https://www.crisana.ro/stiri/controverse-14/prejudecati-despre-romani-4928.html>

Myers, S., Goodboy, A. (2006). Perceived Sibling Use of Verbally Aggressive Messages Across the Lifespan. *Communication Research Reports*. vol. 23, 1, ianuarie 2006, 1–11.

Najdowski, C. J., Hildebrand, M. M. (2014). The criminalization of ‘revenge porn’. *Monitor on Psychology*, 45(1). <https://www.apa.org/monitor/2014/01/jn>

Necula, R.-M. (2010). Realizări directe și indirecte ale actelor verbale expresive în limba română. În Zafiu, R., Dragomirescu, A., Nicolae, A. (editori), *Limba română: controverse, delimitări, noi ipoteze, II, Pragmatică și stilistică*, Editura Universității din București, 185–193.

Neufeld, E. (2019). *An Essentialist Theory of the Meaning of Slurs*. Philosophers’ Imprint, 19.

Nunberg, G. (2018). The Social Life of Slurs. În D. Fogal, D. Harris, M. Moss (editori), *New Work on Speech Acts*. Oxford University Press.

Obaidi, M., Thomsen, L., Bergh, R. (2018). They think we are a threat to their culture: meta-cultural threat fuels willingness and endorsement of extremist violence against the cultural outgroup. *International Journal of Conflict and Violence*, 12.

- Oișteanu, A. 2012. *Imaginea evreului în cultura română*. Polirom. 85-86.
- Olweus, D. (1994). Bullying at school: Basic facts and effects of a school-based intervention program. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 35(7), 1171-1190.
- Önal, A., Rapp, M.A., Sebold, M., Garbusow, M., Chen, H., Kuitunen-Paul, S., Montag, C., Kluge, U., Smolka, M.N., Heinz, A. (2021). Empathy and the ability to experience one's own emotions modify the expression of blatant and subtle prejudice among young male adults. *Journal of Psychiatric Research*, vol. 137, 471-479.
- Onraet, E., Hiel, A. V., Keersmaecker, J. D., Fontaine, J. R. J. (2017). The relationship of trait emotional intelligence with right-wing attitudes and subtle racial prejudice. *Personality and Individual Differences*, 110, 27–30.
- Oprea, I.-A. (2012). Lumea musulmană între mit și realitate. În Macavei, A., Pop, R.-D. (editori), *Scrieri pe alese...*, Presa Universitară Clujeană, 589-601. https://www.academia.edu/33657697/Lumea_musulmană_între_mit_și_realitate
- Paasch-Colberg, S., Strippel, C., Trebbe, J., Emmer M. (2021). From Insult to Hate Speech: Mapping Offensive Language in German User Comments on Immigration. *Media and Communication*, vol.9 (1), 171–180.
- Palmore, E. B. (1962). Ethnophaulisms and ethnocentrism. *American Journal of Sociology*, 67, 442– 445.
- Pamungkas, E.W., Cignarella, A.T., Basile, V., Patti, V. (2018). 14-ExLab@UniTo for AMI at IberEval2018: Exploiting Lexical Knowledge for Detecting Misogyny in English and Spanish Tweets. În *The 3rd Workshop on Evaluation of Human Language Technologies for Iberian Languages - IberEval 2018*, vol.2150, 234-241
- Pankiw, B. (1990). Parental responses to ethnic name-calling: An exploratory study. (publicat sub nr. 24307) Teză de doctorat, Ottawa: National Library of Canada. <https://mspace.lib.umanitoba.ca/handle/1993/16934>
- Parekh, B. (2012). Is There a Case for Banning Hate Speech? În Herz, M., Molnar, P. (editori). *The Content and Context of Hate Speech*. Cambridge University Press, 37– 56.
- Patchin, J., Hinduja, S. (2006). Bullies move beyond the schoolyard: A preliminary look at cyberbullying. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 4(2), 148–169.
- Patchin, J., Hinduja, S. (2012). Cyberbullying: An update and synthesis of the research. In Patchin, J., Hinduja, S. (editori), *Cyberbullying prevention and response: Expert perspectives*, Routledge, 13-35.
- Pârlog, N. (2009, 6 decembrie). Hunii – Nomazii care au umilit Roma. *Descoperă.ro*. <https://www.descopera.ro/cultura/4532519-hunii-nomazii-care-au-umilit-roma>
- Pettigrew, T. F., Meertens, R. W. (1995). Subtle and blatant prejudice in western Europe. *European Journal of Social Psychology*, 25(1), 57–75.

- Pipes, D. (2014, 20 mai). Islamism with a Human Face? *The Washington Times*. <http://ro.danielpipes.org/14365/islamism-cu-fata-umana>
- Popa-Wyatt, M., Wyatt, J. L. (2018). Slurs, roles and power. *Philosophical Studies*, 175(11), 2879–2906.
- Pornari, C., Wood, J. (2010). Peer and cyber aggression in secondary school students: The role of moral disengagement, hostile attribution bias, and outcome expectancies. *Aggressive Behavior*, 36(2), 81–94.
- Potts, C. (2007). The expressive dimension. *Theoretical Linguistics*, 33(2), 165–198.
- Pretus, C., Hamid, N., Sheikh, H., Ginges, J., Tobeña, A., Davis, R., Vilarroya, O., & Atran, S. (2018). Neural and Behavioral Correlates of Sacred Values and Vulnerability to Violent Extremism. *Frontiers in Psychology*, 9, 2462.
- Progovac, L., Benítez-Burraco, A. (2019). From Physical Aggression to Verbal Behavior: Language Evolution and Self-Domestication Feedback Loop. *Frontiers in Psychology*, 10, 2807. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02807>.
- Quandt, T., Festl, R. (2017). Cyberhate. În *The International Encyclopedia of Media Effects* (Rössler, P., Hoffner, C.A., Zoonen, L., editori).
- Racoviceanu, A. (2019, 13 iunie). Creștin Pride. Eu sunt o călugăriță cu barbă! Și? *Evenimentul zilei*. la <https://evz.ro/pride-comunitate-homosexuali-teatru.html>.
- Rai, T., Valdesolo, P., Graham, J. (2017). Dehumanization does not cause moral violence. *Proceedings of the National Academy of Sciences*. 114 (32) 8511-8516; DOI: 10.1073/pnas.1705238114
- Rankin, B. (2013, ianuarie 22). Women on „revenge porn” sites describe their pain, humiliation as lawsuit moves forward. *SFGATE*. <https://www.sfgate.com/news/article/Women-on-revenge-porn-sites-describe-their-4213364.php>
- Rassin, E., Muris, P. (2005). Why do women swear? An exploration of reasons for and perceived efficacy of swearing in Dutch female students. *Personality and Individual Differences*, 38, 1669-1674.
- Reid, S., Anderson, G. (2010). Language, social identity, and stereotipy. În Giles, H., Reid, S., Harwood, J. (editori), *The dynamics of intergroup communication*. (pp.100-101). Peter Lang Publishing.
- Reyna, C. (2008). Ian is intelligent but Lashaun is lazy: Antecedents and consequences of attributional stereotypes in the classroom. *European Journal of Psychology of Education*, Vol. XXIII, 4, 439-458.
- Reyna, C., Weiner, B. (2001). Justice and utility in the classroom: An attributional analysis of teachers’ punishment and intervention strategies. *Journal of Educational Psychology*, 93, 309-319.

Rice, D., Mullen, B. (2004). Cognitive Representations and Exclusion of Immigrants: Why Red-Nodes Reindeer Don't Play Games. În Abrams, D., Hogg, M., Marques, J. (editori), *Social Psychology of Inclusion and Exclusion*. Psychology Press, 293-296.

Roback, A. A. (1944). *A dictionary of international slurs*. Cambridge.

Robu, D. (2013, 9 iunie). Parada gay in imagini: Constitutie laică, nu mentalitate arhaică!!! *Ziare.com*. <http://www.ziare.com/stiri/gay-fest/parada-gay-in-imagini-constitutie-laica-nu-mentalitate-arhaica-galerie-foto-1240004>

Romana Swear Words. (2021, 6 aprilie). În You Swear. <https://www.youswear.com/index.asp?language=Romana>

Romanian profanity. (2021, 6 aprilie). În *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/wiki/Romanian_profanity

Romanian Swear Words. (2021, 6 aprilie). În You Swear. <https://www.youswear.com/index.asp?language=Romanian>

Rotaru, P. (2019, 19 iulie). A fi homosexual nu înseamnă să fii bolnav! *Ce se întâmplă, doctore?* <https://www.csid.ro/sex/sexualitate/a-fi-homosexual-nu-inseamna-sa-fii-bolnav-18241874>

Rowatt, W. C., Al-Kire, R. L. (2021). Dimensions of religiousness and their connection to racial, ethnic, and atheist prejudices. *Current Opinion in Psychology*, 40, 86–91

Ruscior, C. (2016, 6 martie). Studiu ACCEPT: Mulți elevi cred că homosexualitatea este o boală psihică. *RFI Romania*. <https://www.rfi.ro/social-85144-studiu-accept-multi-elevi-cred-ca-homosexualitatea-este-o-boala-psihica>

Salvați Copiii. (2015). Studiu privind utilizarea internetului în familie. https://oradenet.ro/docs/raport_cercetare_safer_internet_2015_web.pdf

Salvați Copiii. (2018). Studiu privind utilizarea internetului în familie. <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/78/780e38b4-9f55-4114-9448-ab49637d51cc.pdf>

Samoilenko, S. A., Shiraev, E., Keohane, J., Icks, M. (2018). Character Assassination in the 21 Century. *The Global Encyclopaedia of Informality, Volume 2*. https://www.academia.edu/22782068/CHARACTER_ASSASSINATION_IN_THE_21_CENTURY

Săftoiu, R. (2017). Categoria etnică din perspectivă lingvistică. *Diacronia* 5, 1–9, <http://www.diacronia.ro/ro/journal/issue/5/A73/ro/pdf>

Schmidt, A., Wiegand, M. (2017). A survey on hate speech detection using natural language processing. În *Proceedings of the 5th International Workshop on Natural Language Processing for Social Media*. Association for Computational Linguistics. 1-10.

Schwartz, S. H., Struch, N. (1989). Values, Stereotypes, and Intergroup Antagonism. În Bar-Tal, D., Graumann, C. F., Kruglanski, A. W., Stroebe, W. (editori), *Stereotyping and Prejudice: Changing Conceptions* (pp. 151–167). Springer New York.

Scriban, A. (1939). *Dicționarul limbii românești*. Institutu de Arte Grafice „Presa Bună”, 1939.

Skitka, L. J., Bauman, C. W., Mullen, E. (2004). Political tolerance and coming to psychological closure following the September 11, 2001 terrorist attacks: An integrative approach. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30, 743–756.

Smith, P.K., Mahdavi, J., Carvalho, M., Fisher, S., Russell, S., Tippett, N. (2008). Cyberbullying: its nature and impact in secondary school students. *Journal of School Psychology and Psychiatry*, 49(4), 376-385.

Soica, H. (2017, 1 iulie). Cluj: Actrița Oana Mardare, agresată de jandarmi la mitingul ANTI gay, organizat de Noua Dreaptă. *Știri de Cluj*. <https://www.stiridecluj.ro/social/cluj-actrita-oana-mardare-agresata-de-jandarmi-la-mitingul-anti-gay-organizat-de-noua-dreapta-video>

Soral, W., Bilewicz, M., Winiewski, M. (2018). Exposure to hate speech increases prejudice through desensitization. *Aggressive Behavior*, 44, 136– 146.

Sponholz, L. (2017). Tackling hate speech with counter speech? Practices of contradiction and their effects. *International Conference Worlds of Contradiction*, Bremen, Germania. https://www.researchgate.net/publication/337427778_Tackling_Hate_Speech_with_Counter_Speech_Practices_of_Contradiction_and_their_Effects

Sponholz, L. (2018). Hate speech in the mass media. *Theoretical Foundations and Empirical Implementation*. Springer VS.

Stapleton, K. (2010). Swearing. În Locher, M.A., Graham, S.L. (editori), *Interpersonal pragmatics* (pp.289-306). Mouton de Gruyter.

StatCounter. (2021). Social Media Stats Romania. <https://gs.statcounter.com/social-media-stats/all/romania>

Statista. (21.01.2021). Most important social media and messaging platforms used in Romania in 2020. <https://www.statista.com/statistics/1104242/social-media-platforms-romania/>

Stephan, W. G., Boniecki, K. A., Ybarra, O., Bettencourt, A., Ervin, K. S., Jackson, L. A. (2002). The role of threats in the racial attitudes of Blacks and Whites. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28, 1242–1254.

Stephan, W. G., Renfro, C. L. (2002). The role of threats in intergroup relations. În Mackie, D., Smith, E. R. (editori), *From prejudice to intergroup emotions* (pp. 191–208). Psychology Press.

Stephan, W. G., Renfro, L. C., Davis, M. (2008). The role of threat in intergroup relations. În Wagner, U., Tropp, L., Finchilescu, G., Tredoux, C. (editori), *Improving intergroup relations: Building on the legacy of Thomas F. Pettigrew* (pp. 56-71). Blackwell.

Stephan, W. G., Ybarra, O., Morrison, K. R. (2009). Intergroup threat theory. În T. D. Nelson (editor), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination* (p. 43–59). Routledge.

Stephan, W. G., Ybarra, O., Rios, K. (2016). *Intergroup threat theory*. În Nelson, T. D. (editor), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination*. Psychology Press, 255–278.

Stephens, R., Zile, A. (2017). Does Emotional Arousal Influence Swearing Fluency? *Journal of Psycholinguistic Research*, 46(4), 983–995. <https://doi.org/10.1007/s10936-016-9473-8>

Stone, T., McMillan, M., Hazelton, M., Clayton, E.H. (2011). Wounding Words: Swearing and Verbal Aggression in an Inpatient Setting. *Perspectives in Psychiatric Care*, 47. 194-203.

Șăineanu, L. (1929). Dicționar universal al limbei române, ediția a VI-a. Editura „Scrisul Românesc”.

Tajfel, H., Forgas, J. P. (2000). *Social categorization: Cognitions, values and groups*. În Stangor, C. (editor), *Key readings in social psychology. Stereotypes and prejudice: Essential readings*. Psychology Press. 49–63.

Tănăsă, D. (2015, 21 aprilie). Cinci motive pentru care UDMR trebuie considerată o organizație extremistă, șovină și antiromânească!. *Națiunea*. <https://www.ziarulnatiunea.ro/2015/04/21/cinci-motive-pentru-care-udmr-este-o-organizatie-extremista-sovina-si-antiromaneasca/>

Technau, B. (2016). The meaning and use of slurs. An account based on empirical data. În Finkbeiner, R., Meibauer, J., Wiesw, H. (eds.), *Pejoration*. 187-218. Benjamins (Linguistics Today).

Technau, B. (2018). Going beyond hate speech: The pragmatics of ethnic slur terms. *Lodz Papers in Pragmatics*, 14(1), 25–43.

Telefonul Copilului. (f.a.). Fenomenul Cyberbullying este în creștere. Iar pericolele se extind și în online. Asociația Telefonul Copilului. <http://www.telefonulcopilului.ro/>

Teodoreanu, D. (2016, 25 octombrie). Incredibil! Primarul din Sf. Gheorghe a amenințat românii din Harghita și Covasna cu „soarta sârbilor din Kosovo”, masacrați de albanezi, iar un lider UDMR l-a apărât în direct la TV. *Evenimentul zilei*. <https://evz.ro/primarul-din-sf-gheorghe-ameninta-romanii-si-este-apatat-de-udmr.html>

Tharps, L. (2016). *Same Family, Different Colors*. Beacon Press. 102-103.

Thomasson, E., Sterling, T. (3 noiembrie 2020). European police in coordinated raids against online hate speech. *Reuters*. Disponibil la <https://www.reuters.com/article/idUSKBN27J1C3>

Tian, J., Zhang, Q., Cao, J., Rodkin, P. (2016). The Short-Term Effect of Online Violent Stimuli on Aggression. *Open Journal of Medical Psychology*, 5, 35-42.

Tintori, A., Ciancimino, G., Giovanelli, G., Cerbara, L. (2021). Bullying and Cyberbullying among Italian Adolescents: The Influence of Psychosocial Factors on Violent Behaviours. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(4):1558.

Tinu, A. (2015, 1 martie). Cum trăiesc femeile în Arabia Saudită. *SmartWoman*. <http://smartwoman.hotnews.ro/INFOGRAFIC-Cum-traiesc-femeile-in-Arabia-Saudită>

Tiță, O. (2017, 28 martie). Sunt gay și i-am întrebat pe românii de la marșul anti-avort ce ar fi făcut dacă eram copilul lor. *Vice*. <https://www.vice.com/ro/article/z49qja/ce-cred-romanii-de-la-marsul-anti-avort-despre-gay>

Tokunaga, R. S. (2010). Following you home from school: A critical review and synthesis of literature on cyberbullying victimization. *Computers in Human Behavior*, 26(3), 277–287.

Țânțaș, V.H. (2007). Dicționar de pușcărie. Limbajul de argou al deținuților din România. Editura Napoca Star.

Vallee, R. (2014). *Slurring and common knowledge of ordinary language*. J Pragmat Publishing. 78–90.

Vally, K. (2019). Climate Change and Conflict. *Annual Review of Political Science*. 22:1, 343-360.

Verkuyten, M., Yogeeswaran, K., Adelman, L. (2020). Toleration and prejudice-reduction: Two ways of improving intergroup relations. *European Journal of Social Psychology*, 50, 239–255.

Vignoles, V.L. (2011). Identity Motives. În Schwartz S., Luyckx K., Vignoles V. (editori), *Handbook of Identity Theory and Research*. Springer, New York, 403-432.

Vingerhoets, A., Bylsma, L., Vlam, C. (2013). Swearing: A Biopsychosocial Perspective. *Psychological Topics*, 22, 287–304.

Vintilă-Ghițulescu, C. (2015, 4-10 iunie). Bacșiș, peșcheș, ciubuc.... *Dilema veche*. <https://dilemaveche.ro/sectiune/ieri-cu-vedere-spre-azi/articol/bacsis-pesches-ciubuc>

Volceanov, G. (2006). Dicționar de argou al limbii române. Editura Niculescu.

Vorvoreanu, M, Clark, Q.M., Boisvenue, G.A. (2011). “Online Identity Management Literacy for Engineering and Technology Students”. *Journal of Online Engineering Education* 3(1): 1-8.

Wachs, S., Wright, M. F., Vazsonyi, A. T. (2019). Understanding the overlap between cyberbullying and cyberhate perpetration: Moderating effects of toxic online disinhibition. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 29(3), 179–188. <https://doi.org/10.1002/cbm.2116>

Warren, P., Richardson, D. S., McQuillin, S. (2011). Distinguishing among nondirect forms of aggression. *Aggressive Behavior*, 37(4), 291–301. <https://doi.org/10.1002/ab.20394>

Wiegand, M., Ruppenhofer, J., Schmidt, A., Greenberg, C. (2018). Inducing a Lexicon of Abusive Words – A Feature-Based Approach. În *Proceedings of the 2018 Conference of the The North American Chapter of the Association for Computational Linguistics – Human Language Technologies*. Association for Computational Linguistics. 1046–1056.

Windisch, S, Wiedlitzka, S, Olaghere, A. (2021). PROTOCOL: Online interventions for reducing hate speech and cyberhate: A systematic review. *Campbell Systematic Reviews*. 17:e1133.

Winiewski, M., Hansen, K., Bilewicz, M., Soral, W., Świdarska, A., Bulska, D. (2017). Contempt speech, hate speech. Report from research on verbal violence against minority groups. Stefan Batory Foundation. http://www.ngofund.org.pl/wp-content/uploads/2017/02/Contempt_Speech_Hate_Speech_Full_Report

Wright, M. F., Li, Y. (2013). Normative Beliefs About Aggression and Cyber Aggression Among Young Adults: A Longitudinal Investigation. *Aggressive Behavior*, 39(3), 161–170. <https://doi.org/10.1002/ab.21470>

Zanne, I.A. (1901). Proverbele românilor din Ungaria, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia, București, Socec & Comp..

Zawadski, B. (1948). Limitations of the Scapegoat Theory of Prejudice. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 43, 127–141.

Ze List. (14.07.2020). Overview Social Media in .ro – iunie 2020. <https://www.zelist.ro/blog/overview-social-media-in-ro-iunie-2020/>

Zhang, Z., Luo, L. (2018). Hate Speech Detection: A Solved Problem? The Challenging Case of Long Tail on Twitter. *Semantic Web*. vol. 1, nr. 0, 1–5.

***. (2002). Noul dicționar explicativ al limbii române. Litera Internațional.